

I Poklon za novi stan

1. Sledeće reči su vezane za kupovinu. Pročitajte ih i upišite na odgovarajuće mesto.

roba (šta)

nameštaj

mesto (gde)

_____

_____

_____

kupovina

način plaćanja (kako)

_____

_____

_____

ljudi (ko)

_____

_____

_____

gotovina, prodavac,
hrana, robna kuća,
prodavnica, kiosk,
kupac, ček,
nameštaj, odeća i obuća,
kartica, butik,
prodavačica,
tržni centar, na kredit

Dušan i Ana su se uselili u novi stan. Pozvali su prijatelje „na useljenje”. Običaj je da se tom prilikom donese neki poklon, nešto lepo i korisno.

Dušanov kum Filip i njegova verenica Sonja hoće da kupe poklon. Sonja je predložila da odu u veliki tržni centar jer je tamo najveći izbor.

Filip ne voli kupovinu zbog gužvi u prodavnicama. Sve što može kupuje preko interneta. Sonja uživa u kupovini, voli da bira, da proba stvari.

***

- Sonja:** Idemo odmah na prvi sprat. Otvorena je nova prodavnica. Ima vrlo lepih stvari. Pogledaj ove keramičke tanjire! Šta misliš?
- Filip:** Više volim tanjire od porcelana. Ali, siguran sam da već imaju dovoljno posuđa. Mogli bismo da im damo poklon čestitku pa da sami izaberu šta žele.
- Sonja:** To nije isto. Želela bih da imaju uspomenu na nas. Možda neku lepu sliku?
- Filip:** Ukusi su različiti. Da li kupuješ ono što se tebi sviđa ili ono što misliš da se njima sviđa?
- Sonja:** Pogledaj onu staklenu vazuu, na polici, gore, levo. Da li ti se sviđa?
- Filip:** Da, lepa je. Primetio sam da Ana voli vaze. Možemo li da vidimo onu plavu?
- Prodavac:** Evo, izvolite. To je ručni rad.
- Sonja:** Lepa je, ali ako hoćeš, možemo da pogledamo još nešto.
- Filip:** Ne, ne, znaš da mi je kupovina dosadna! Uzećemo ovu vazuu. Spakuj je, molim vas. Platiću karticom.

Tačne rečenice obeležite znakom ✓.

Netačne rečenice obeležite znakom X, a zatim kažite šta je tačno, kao u primeru

Primer: Na useljenje se nosi samo cveće. X
Ne, obično se kupuju pokloni za kuću.

1. Sonja je predložila da kupe poklon preko interneta. ____
2. Filip uživa u kupovini. ____
3. Prodavnica je u prizemlju. ____
4. Filip više voli tanjire od porcelana. ____
5. Sonja ne voli poklon čestitke. ____
6. Kupili su crvenu keramičku vazuu. ____

Dopunite rečenice prema modelima

Primer a) Pomogao je _____ da nađe poklon. (dobra drugarica)
Pomogao je *dobroj drugarici* da nađe poklon.

1. Dao je knjige _____ . (jedan student)
2. Donela je poklon _____ . (naš sin)
3. Pokazao je _____ gde se nalazi tržni centar. (naši prijatelji)
4. Da li se _____ sviđa prodavnica? (ove devojke)
5. Jeste li rekli _____ da dođe? (njegova sestra)

Primer b) Kupili smo _____ keramičku vazuu. (oni)
Kupili smo *im* keramičku vazuu.

1. Dajte _____ vazuu da pogleda. (ona)
2. Kazala sam _____ da mi se sviđa prodavnica. (on)
3. _____ se sviđa njihov novi stan. (ona)
4. Šta _____ je rekao o tome? (vi)
5. Zašto je _____ dao novac, a _____ nije? (ti) / (ja)
6. Pokažite _____ stonu lampu. (mi)

Da se podsetimo!

DATIV zamenica

sg.	pl.
meni, mi	nama, nam
tebi, ti	vama, vam
njemu, mu	njima, im
njoj, joj	

Pokaži mi.
Meni pokaži.
Pokaži meni.

Primer c) Ide ka _____ (tržni centar).
Ide ka *tržnom centru*.

1. Voze prema _____ . (periferija grada)
2. Putuje ka _____ . (more)
3. Onaj čovek koji ide prema _____ (mi) je moj profesor iz gimnazije.

– Kada kupujete poklon, da li birate ono što se sviđa **vama** ili **onome** kome kupujete?

materijali

keramika keramički, -a, -o od <u>keramike</u>	koža kožni, -a, -o od <u>kože</u>
metal metalni, -a, -o od <u>metala</u>	plastika plastični -a, -o od <u>plastike</u>
staklo stakleni, -a, -o od <u>stakla</u>	drvo drveni, -a, -o od <u>drveta</u>
papir papirni, -a, -o od <u>papira</u>	guma gumeni, -a, o od <u>gume</u>

b) Napišite odgovarajući pridev kao u primeru

Primer: staklo *staklena* vaza

metal _____ polica   papir _____ salvete   keramika _____ činija
koža _____ torba   plastika _____ papuče   drvo _____ sto
guma _____ lopta

c) Kažite na drugi način:

Primer: Staklena vaza.   *Vaza od stakla.*

d) Kažite od čega su:

– vaše cipele, fudbalska lopta, sto i stolice, tanjiri, olovka, flaša, novine.

Treba da kupite poklon:

- devojci
- prijatelju
- majci
- kolegi na poslu

Šta biste kome kupili i zašto?

Uporedite ove dve slike. Kažite šta i kako kupuju.

Razgovarajte o prednostima i nedostacima jedne i druge kupovine.
Šta nikad ne biste kupili preko interneta? Zašto?

a) Obratite pažnju na razlike u značenju glagola *voleti* i *želiti*:

Primer: Volim da probam odeću.
Volim da putujem.
Volim da dobijam poklone.

Da li želite da probate pantalone?
Želim da putujem u Beč.
Šta želiš (da dobiješ) za rođendan?

Dopunite rečenice glagolima *želiti* ili *voleti*

1. Kažu da žene više _____ kupovinu nego muškarci.
2. Evo, opet sam kupila više stvari nego što sam _____.
3. Ona najviše _____ da kupuje sa drugaricom.
4. Njen vereničnik _____ da što pre završi kupovinu.

b) Izaberite rečenice koje odgovaraju sledećim formalnim situacijama

U restoranu vas kelner pita:

„Izvolite, šta želite da popijete?“

„Želite li još nešto?“

- a) Volim jedno pivo.
- b) Hoću jedno pivo.
- c) Želeo bih jedno pivo.

- a) Neću više ništa.
- b) Ne volim više ništa.
- c) Ne (želim više ništa), hvala.

Zašto je u tržnim centrima uvek gužva?
Da li ljudi tamo odlaze samo radi kupovine?

Dve prijateljice su u tržnom centru. Ana želi da kupi pantalone, a Sonja treba da zameni ili vrati fotoaparata koji je nedavno kupila. Posle će otići na kafu i kolače.

***

Ana: Da li si dobro pročitala uputstvo za fotoaparata?
Sonja: Jesam, sve sam pokušala. Mislim da je neispravan.
Nadam se da će ga zameniti.

***

Ana: Pogledaj ove lanene pantalone. Sviđa mi se boja.
Hajdemo unutra da ih probam.
Sonja: Lepo ti stoje, ali su predugačke.
Prodavačica: Možete da ih skratite. Naša krojačica je u radionici u suterenu.

Zašto je Ana došla u tržni centar? A Sonja?

Fotoaparat je juče kupljen.

Da se podsetimo!

aktiv

platiti / kupiti

- Ana **je** platila račun na kasi.
- Oni **su** kupili kuću na kredit.

pasiv

plaćen, -a, -o / kupljen, -a, -o

- Račun **je** plaćen na kasi.
- Kuća **je** kupljena na kredit.

a) Promenite rečenice kao u primeru:

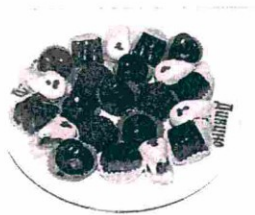
Primer: Ovaj fotoaparat **su** proizveli u Japanu.
Ovaj fotoaparat **je** proizveden u Japanu.

1. Prodavac je spakovao fotoaparat u plastičnu kutiju.
2. Dušan je platio sve račune na vreme.
3. Zamenili smo neispravne baterije.
4. Kupila je sat u ovoj prodavnici.
5. Da li su završili posao na vreme?
6. Vratila sam neispravan telefon.

Obratite pažnju!

Posao **je** (već) **bio** završen u pet sati.
Kad sam stigla, pantalone **su** (već) **bile** skraćene.
Svi pokloni **će** **biti** spakovani na vreme.
Prodavnice **neće** **biti** otvorene za vreme praznika.

2. Povežite sledeće etikete sa slikama.

Napravljeni po
domaćim receptima,
bez konzervansa i
aditiva.

Proizvedena u Srbiji
od najboljih vrsta šljivja.
Rok upotrebe neograničen.

Zemlja porekla Japan.
Garancija 3 godine.

Uvoz iz Indije.
Sastav: svila 100 %
Prati na 30° stepeni C

Sterilizovano.
Upotrebljivo do datuma
na vrhu pakovanja.

Kaže se...

Odakle je...?

Proizveden u _____
Zemlja porekla _____
Uvoz iz _____

Koliko traje...?

Upotrebljivo do _____
Najbolje je upotrebiti do _____
Rok upotrebe _____

Da li čitate etikete na proizvodima koje kupujete?
Na šta treba obratiti pažnju kad kupujemo hranu,
tehničku robu, odeću i obuću?

Pogledajte sliku i kažite: šta vidite, koje je godišnje doba, zašto je gužva, šta nose.
Obratite pažnju na glagol **nositi** – odeću / obuću / torbu

**POPUST
DO 70%!
SNIŽENJE!
RASPRODAJA!**

godišnje doba / sezona

leto	letnji, -a, -e
zima	zimski, -a, -o
proleće	prolećni, -a, -o
jesen	jesenji, -a, -e

materijali

prirodni		veštački
svila	svileni, -a, -o	plastika plastični, -a, -o
vuna	vuneni, -a, -o	sintetika sintetički, -a, -o
lan	laneni, -a, -o	
pamuk	pamučni, -a, -o	
krzno		krznjeni, -a, -o

kupovina

a) Napišite odgovarajući pridev pored delova odeće.

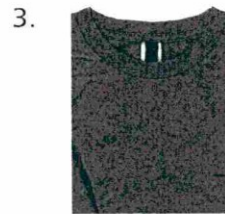
pamuk pamučna majica
 vuna _____ džemper
 koža _____ čizme
 proleće _____ bluza

lan _____ pantalone
 plastika _____ papuče
 zima _____ jakna
 leto _____ odeća

b) Opišite slike kao u primeru.

Na slici 3 je crvena pamučna majica.

kapa i šal

- Kažite šta danas nosite.

Napravite spisak stvari koje su vam potrebne:

1. za letovanje na moru   2. za zimovanje na planini

Pročitajte šta ste „spakovali“ za leto, a šta za zimu?

1. Pogledajte slike i opišite ih

a) Koga vidite, gde se nalaze, šta rade?

b) Pročitajte primere ispod slika i podvucite ono što je tačno za vas

Primer: Kupujem hleb i mleko svaki drugi dan.

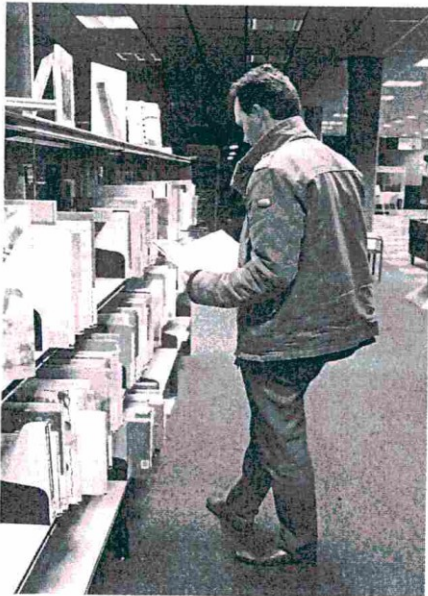
svakodnevno, svaki drugi dan,
kad je potrebno

jednom nedeljno,
za vikend, za praznike

za novu sezonu, kad je popust
kad mi se nešto mnogo sviđa

za novu školsku godinu,
za poklon,
kad imam vremena i para

kad želim da imam nov model,
samo kad je potrebno,
retko

kad mi treba veći,
kad mi se pokvari stari

c) Recite u kojoj kupovini uživate, a koja vam je dosadna

a) Pročitajte sledeće dijaloge

I

- _____
- Izvolite.
- Imate li sitno*?
- Žao mi je, nemam.
- U redu je.
- Izvolite kusur, 750 dinara.

II

- Idem da podignem novac. _____
- Hoćeš li opet da se cenjkaš?
- Zašto da ne? Uživam u cenjkanju, ne samo zbog para, nego i zbog razgovora.
- A ja uvek platim koliko traže.

III

- Ovih dana su velike rasprodaje u gradu. Hoćeš li sa mnom da vidimo čega ima?
- Ne volim rasprodaje. Potrošim mnogo novca, a često kupim ono što mi nije potrebno.
- Ja idem na svaku rasprodaju. _____
- Doći ću popodne da vidim šta si kupila.

*sitno novac -sitno

b) Dopunite ih odgovarajućom rečenicom 1, 2 ili 3

- 1) Uvek nađem nešto lepo i jeftino.
- 2) Vaš račun je 1250 dinara.
- 3) Treba mi gotovina za pijacu.

c) Odgovorite na pitanja.

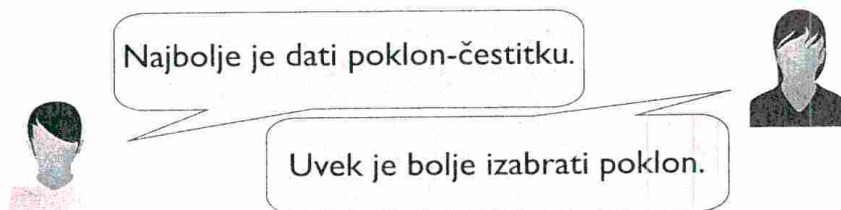
- dijalog I) Gde ljudi razgovaraju?
Šta je prodavac tražio od kupca?
- dijalog II) Zašto čovek ide da podigne novac?
U čemu uživa na pijaci?
- dijalog III) Zašto jedna osoba voli rasprodaje, a druga ne?
Hoće li zajedno otići na rasprodaju?

Da li se ljudi u vašoj zemlji cenjkaju?
Zašto treba imati gotovinu kod sebe?

d) Rasprodaje u vašoj zemlji

- Da li su stvari mnogo jeftinije?
- Ima li velikih gužvi?
- Kada su najveće rasprodaje?

Razgovor

a) Šta vi mislite da je bolje? Objasnite zašto.

b) Izaberite jednu od datih situacija:

- vašem prijatelju je rođendan
- vašoj sestri se rodilo dete
- vaš kolega ide u penziju
- vaš kum se useljava u novi stan

Dogovorite se sa kolegom u grupi

- šta ćete kupiti
- gde ćete kupiti
- kako ćete platiti

c) Razgovarajte o tome da li kupci u vašoj zemlji imaju:

- mogućnost da vrate ili zamene robu koja je neispravna ili im se ne sviđa
  - neku organizaciju koja im daje informacije o kvalitetu proizvoda
- Kod nas se kaže: "Kupac je uvek u pravu!" A kod vas?

d) Na šta obraćate pažnju kada kupujete:

- hranu
- odeću
- tehničku robu

e) Izaberite jedan od datih prideva i kažite svoje mišljenje o:

- reklamama
- kupovini preko interneta
- rasprodajama
- cenjkanju

neophodan, koristan, *dosadan*,
zabavan, moderan, nesiguran,
neprijatan, interesantan

Primer: Reklame su *dosadne* zato što ih gledamo mnogo puta na televiziji.

Pročitajte sledeće tekstove. Podvucite reči koje ne razumete. Razgovarajte o njima sa kolegama iz grupe i pokušajte da nađete pravo značenje.

Vašari

U vreme kada u Srbiji nije bilo prodavnica ljudi su kupovali neophodne stvari na vašarima. Narod se okupljao ne samo zbog trgovine već i zbog zabave. Obično su organizovani u vreme crkvenih praznika, kada nije bilo dozvoljeno raditi.

Kao važni događaji sa dugom tradicijom, vašari se i danas nalaze u crkvenom kalendaru. Savremeni način života i velike prodavnice nisu uspeli da zamene ove susrete kupaca i prodavaca pod otvorenim nebom. U mnogim evropskim gradovima postoje dani kada se na trgovima prodaju antikviteti, odeća, hrana...

Da li u vašoj zemlji ima sličnih mesta gde ljudi mogu da kupuju na otvorenom, da se cenjkaju, neobavezno razgledaju robu i razgovaraju?

Beogradski sajam

Već pola veka, od sredine do kraja decembra, hiljade ljudi dolaze na Beogradski sajam. U ovoj „ogromnoj prodavnici“ može se kupiti sve – „od igle do lokomotive“.

Kažu da nijedan savremeni tržišni centar po veličini i količini robe ne može da se meri sa Novogodišnjim vašarom. Organizatori se s nostalgijom sećaju kako su u „zlatno doba“ Sajma, početkom sedamdesetih godina, na Novogodišnji vašar dolazili ljudi iz cele Jugoslavije.

Subotom i nedeljom bilo je i po 100.000 posetilaca. Više para je trošeno na zabavu nego na kupovinu jer je luna-park na Sajmu bio najbolje opremljen zabavni park u zemlji.

- Da li ste posetili Beogradski sajam?
- Imate li u svom gradu sličnu građevinu?
- Šta se tamo održava?